

Lieta T-208/06

Quinn Barlo Ltd u.c.

pret

Eiropas Komisiju

Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Metakrilātu tirgus — Lēmums, ar kuru konstatēts EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpums — Vienota pārkāpuma jēdziens — Pārkāpuma ilgums — Naudas sodi — Pārkāpuma smagums — Atbildību mikstinoši apstākļi

Vispārējās tiesas (trešā palāta) 2011. gada 30. novembra spriedums II - 7964

Sprieduma kopsavilkums

1. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Saskaņotas darbības — Konkurences apdraudējums — Vērtējuma kritēriji — Pret konkurenci vērsts mērķis — Pietiekams konstatējums (EKL 81. panta 1. punkts)*
2. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Saskaņotas darbības — Jēdziens — Cēloņsakarības starp darbību saskaņošanu un uzņēmumu rīcību tirgū nepieciešamība — Prezumpcija par šādas cēloņsakarības pastāvēšanu (EKL 81. panta 1. punkts)*
3. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Salikts pārkāpums, kas sastāv no nolīguma un saskaņotām darbībām — Vienota kvalifikācija par “nolīgumu un/vai saskaņotām darbībām” — Pielaujamība (EKL 81. panta 1. punkts)*

4. *Konkurence — Administratīvais process — Komisijas lēmums, ar kuru konstatēts pārkāpums — Pierādījumu veids — Prasība par pierādījumu kopumu — Atsevišķi iegūtajiem pierādījumiem nepieciešamā pierādījuma spēka līmenis*
(EKL 81. panta 1. punkts)
5. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Uzņēmuma līdzdalība pret konkurenci vērstās iniciatīvās — Bez publiskas norobežošanās un paziņošanas kompetentajām iestādēm klusējot izteikta apstiprinājuma pietiekamība, lai uzņēmumu sauktu pie atbildības*
(EKL 81. panta 1. punkts)
6. *Konkurence — Administratīvais process — Komisijas lēmums, ar kuru konstatēts pārkāpums — Citu uzņēmumu, kas piedalījušies pārkāpumā, paziņojumu kā pierādīšanas līdzekļu izmantošana — Pieļaujāmība — Nosacījumi*
(EKL 81. un 82. pants)
7. *Kopienu tiesības — Principi — Pamattiesības — Nevainīguma prezumpcija — Tiesvedība konkurences lietā — Piemērojamība*
(EKL 81. panta 1. punkts)
8. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Aizliegums — Pārkāpumi — Nolīgumi un saskaņotas darbības, kas veido vienotu pārkāpumu — Uzņēmuma atbildības atzīšana par piedalīšanos pārkāpumā kopumā — Nosacījumi*
(EKL 81. panta 1. punkts)
9. *Kopienu tiesības — Interpretācija — Iestāžu akti — Pamatojums — Ņemšana vērā*
10. *Konkurence — Administratīvais process — Komisijas lēmums, ar kuru konstatēts pārkāpums — Komisijas pienākums pierādīt pārkāpumu un tā ilgumu*
(EKL 81. panta 1. punkts)
11. *Konkurence — Naudas sodi — Apmērs — Noteikšana — Kritēriji — Pārkāpuma smagums — Katra uzņēmuma dalības smagums*
(Padomes Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts; Komisijas Paziņojums 98/C 9/03)

12. *Konkurence — Naudas sodi — Apmērs — Noteikšana — Kritēriji — Konkrētā ietekme uz tirgu — Pienākums pierādīt šādu ietekmi, lai kvalificētu pārkāpumu par sevišķi smagu — Neesamība*
(Padomes Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts; Komisijas Paziņojums 98/C 9/03)
13. *Konkurence — Naudas sodi — Apmērs — Noteikšana — Kritēriji — Pārkāpuma smagums — Atbildību mikstinoši apstākļi — Uzņēmuma pasīva vērotāja vai sekotāja loma*
(EKL 81. pants; Padomes Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts; Komisijas Paziņojums 98/C 9/03)
14. *Konkurence — Naudas sodi — Apmērs — Noteikšana — Kritēriji — Atbildību mikstinoši apstākļi — Rīcība, kas atšķiras no aizliegtajā vienošanās noteiktās rīcības*
(Padomes Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts; Komisijas Paziņojums 98/C 9/03)

1. Lai novērtētu, vai saskaņotās darbības ir aizliegtas ar EKL 81. panta 1. punktu, to konkrēto seku vērā ņemšana ir lieka, ja ir redzams, ka to mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci kopējā tirgū. Līdz ar to nav jāpārbauda saskaņotās darbības sekas, ja ir pierādīts tās pret konkurenci vērstais raksturs.

saskaņošanai atbilstošu rīcību tirgū un cēlonsakarību starp šiem abiem elementiem, tomēr ir jāpieņem ar pretējiem pierādījumiem, kuri ir jāiesniedz attiecīgajiem saimnieciskās darbības subjektiem, atspēkojama prezumpcija, ka uzņēmumi, kas piedalās darbību saskaņošanā un kas turpina darboties tirgū, ņem vērā informāciju, ar kuru tie apmainās ar saviem konkurentiem, lai noteiktu savu rīcību šajā tirgū.

(sal. ar 39. punktu)

(sal. ar 40. punktu)

2. Saistībā ar EKL 81. panta 1. punktu, pat ja saskaņoto darbību jēdziens līdzās saskaņošanai starp uzņēmumiem nozīmē šai
3. Jēdzieni "vienoššanās" un "saskaņotas darbības" EKL 81. panta 1. punkta izpratnē

aptver kolūziju formas, kurām ir viens un tas pats raksturs un kuras atšķiras tikai pēc to intensitātes un izpausmes veidiem.

Salikta pārkāpuma gadījumā, kad vairāki ražotāji vairāku gadu garumā mēģina kopīgi regulēt tirgu, no Komisijas nevar prasīt, lai tā precīzi kvalificētu katru uzņēmuma pārkāpumu katrā konkrētajā brīdī kā nolīgumu vai saskaņotu darbību, jo katrā ziņā uz abiem minētajiem pārkāpuma veidiem attiecas EKL 81. pants.

Šajā kontekstā vienota pārkāpuma divkārsa kvalificēšana par “nolīgumu un saskaņotu darbību” ir jāsaprot kā tāda, kas attiecas uz saliktu kopumu, kurā ietilpst faktiskie apstākļi, no kuriem daži ir kvalificēti kā nolīgumi, bet citi — kā saskaņotas darbības EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, kurā specifiski nav paredzēta šāda salikta pārkāpuma veida kvalifikācija.

(sal. ar 34., 41. un 42. punktu)

4. Attiecībā uz pierādījumu sniegšanu atbilstoši EKL 81. panta 1. punktam Komisijai ir jāsniedz tādi pierādījumu elementi, kas ir juridiski pietiekami, lai pierādītu,

ka pastāv EKL 81. panta 1. punkta pārkāpuma sastāvu veidojoši fakti. Šajā ziņā Komisijai ir jāpamatojas uz precīziem un saskanīgiem pierādījumiem, lai radītu stingru pārliecību, ka pārkāpums ir izdarīts.

Tomēr ne visiem Komisijas sniegtajiem pierādījumiem ir katrā ziņā jāatbilst šiem kritērijiem attiecībā uz katru no pārkāpuma elementiem. Pietiek, ka iestādes sniegtais norāžu kopums, izvērtēts visaptveroši, atbilst šai prasībai.

Norādes, uz kurām lēmumā atsaukusies Komisija, lai pierādītu, ka uzņēmums izdarījis EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, ir jāizvērtē nevis izolēti, bet gan kopumā.

(sal. ar 43.–45. punktu)

5. Turklāt no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Komisijai pietiek pierādīt, ka attiecīgais uzņēmums ir piedalījies sanāksmēs, kurās noslēgtas pret konkurenci vērstas vienošanās, un nav skaidri vērsies pret tām, lai pietiekami pierādītu, ka minētais uzņēmums ir aizliegtās vienošanās dalībnieks. Ja ir konstatēta dalība šādās sanāksmēs, tad uzņēmumam ir jāiesniedz

norādes, kas apliecinātu, ka tā dalība minētajās sanāksmēs nekādi nav bijusi vērsta pret konkurenci, un jāpierāda, ka tas saviem konkurentiem ir darījis zināmu, ka piedalījies šajās sanāksmēs no pārējiem mērķiem atšķirīgu mērķu vadīts.

tikt pielīdzināta stingrai un nepārprotamai nepieņemšanai.

(sal. ar 47.–50. punktu)

Šim tiesību principam pamatā esošais iemesls ir tāds, ka, piedaloties minētajā sanāksmē un publiski nenorobežojoties no tās satura, uzņēmums ir ļāvis pārējiem dalībniekiem domāt, ka tas piekrīt šajā sanāksmē nolemtajam un rīkosies saskaņā ar to.

6. Konkurences tiesību jomā neviena Eiropas Savienības tiesību norma vai vispārējs tiesību princips neaizliedz Komisijai attiecībā pret kādu uzņēmumu atsaukties uz citu apsūdzēto uzņēmumu paziņojumiem. Paziņojumus, kuri ir izteikti saistībā ar Komisijas Paziņojumu par atbrīvojumu no naudas soda un naudas sodu samazināšanu aizliegtu vienošanos gadījumos, nevar uzskatīt par tādiem, kuriem nav pierādījuma spēka vienīgi šada iemesla dēļ.

Turklāt apstākļi, ka uzņēmums neīsteno tās sanāksmes rezultātus, kuras mērķis ir vērsts pret konkurenci, neatbrīvo uzņēmumu no atbildības par dalību aizliegtā vienošanās, ja vien tas nav publiski paziņojis, ka norobežojas no sanāksmē nolemtā.

Ir saprotama zināma neuzticēšanās prettiesiskas aizliegtas vienošanās galveno dalībnieku brīvprātīgi sniegtajiem materiāliem, jo šie dalībnieki varētu samazināt savu un palielināt citu dalībnieku ieguldījuma nozīmi pārkāpuma izdarīšanā. Tomēr, ņemot vērā Paziņojumā par sadarbību paredzētajai procedūrai piemītošo loģiku, tas, ka ir izteikts lūgums piemērot Paziņojumā par sadarbību paredzētās priekšrocības, lai saņemtu naudas soda apmēra samazinājumu, ne vienmēr rada pamudinājumu iesniegt sagrozītus pierādījumus par citiem inkriminētās aizliegtās vienošanās dalībniekiem. Faktiski

Turklāt publiskas norobežošanās jēdziens kā no atbildības atbrīvojošs apstākļis ir jāinterpretē šauri. It īpaši saimnieciskās darbības subjekta klusēšana sanāksmē, kuras laikā ir notikusi prettiesiska saskaņota darbība par konkrētu jautājumu saistībā ar cenu politiku, nevar

ikviens mēģinājums maldināt Komisiju var radīt šaubas par šāda lūguma iesniedzēja godīgumu, kā arī to, cik pilnīga ir uzņēmuma sadarbība, un tātad apdraudēt tā iespēju saņemt visas Paziņojumā par sadarbību paredzētās priekšrocības.

It īpaši ir jāuzskata, ka fakts, ka persona atzīstas, ka tā ir izdarījusi pārkāpumu, un tādējādi atzīst tādu faktu esamību, kuri pārsniedz tos, kas ir tieši izsecināmi no attiecīgajiem dokumentiem, *a priori* nozīmē, ja nav īpašu apstākļu, kas var liecināt par pretējo, ka šāda persona ir apņēmusies teikt taisnību. Tādēļ paziņojumi, kas ir pret iesniedzēja interesēm, principā ir uzskatāmi par īpaši ticamiem pierādījumiem.

Tomēr uzņēmuma, kas ir apsūdzēts par piedalīšanos aizliegtajā vienošanās, paziņojumu, kura pareizību apstrīd vairāki apsūdzētie uzņēmumi, nevar uzskatīt par pietiekamu pierādījumu par šo uzņēmumu izdarītā pārkāpuma pastāvēšanu, ja to nepamato citi pierādījumi.

Lai pārbaudītu uzņēmumu, kuri ir iesnieguši pieteikumu par Paziņojumu par sadarbību, izteikto paziņojumu pierādījuma spēku, Vispārējā tiesa ņem vērā tostarp to, cik nozīmīgi ir savstarpēji

saskanīgi netieši pierādījumi, kas pamato šo paziņojumu atbilstību, un to, vai nepastāv netiešas norādes, kas liecinātu, ka šie uzņēmumi centās samazināt savu un palielināt citu dalībnieku ieguldījuma nozīmi pārkāpuma izdarīšanā. Turklāt paziņojuma atbilstība attiecīgā gadījumā ietekmē to, cik lielā mērā tiek prasīts apstiprinājums.

Apstākļi, ka paziņojums ticis iesniegts ļoti vēlā procedūras stadijā, proti, atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, pats par sevi neļauj noliegt jebkādu pierādījuma spēku šim paziņojumam, kurš ir jāpārbauda kopsakarā ar visiem apstākļiem, kas attiecas uz šo lietu. Tomēr šādam paziņojumam ir mazāks pierādījuma spēks nekā tad, ja tas būtu spontāni izteikts neatkarīgi no cita uzņēmuma izteikta paziņojuma. It īpaši tad, ja uzņēmumam, iesniedzot lūgumu par atbrīvojumu no naudas soda, ir zināmi pierādījumi, kurus Komisija ir ieguvusi izmeklēšanas laikā, tad atbilstoši Paziņojumā par sadarbību paredzētās procedūras piemētošajai loģikai, kura ir tāda, ka ikviens mēģinājums maldināt Komisiju var radīt šaubas par šāda lūguma iesniedzēja godīgumu, kā arī to, cik pilnīga ir uzņēmuma sadarbība, tā ir piemērojama tādā pašā apmērā tikai tad, ja ir runa par spontānu paziņojumu, nezinot par Komisijas izvirzītajiem iebildumiem. Tāpat tie apsvērumi, atbilstoši kuriem saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību izteiktie paziņojumi ir pretrunā iesniedzēja interesēm un tātad principā ir uzskatāmi par īpaši ticamiem pierādījumiem, var nebūt pilnībā attiecināmi uz

uzņēmuma, kurš ir iesniedzis pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, atbildi uz paziņojumu par iebildumiem.

iznākumā var noteikt naudas sodus vai kavējuma naudu.

(sal. ar 57. un 58. punktu)

(sal. ar 52.–56., 97., 108. un 109. punktu)

7. Attiecībā uz pārbaudes tiesā apmēru šajā lietā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru — ja Vispārējā tiesā ir celta prasība atcelt lēmumu par EKL 81. panta 1. punkta piemērošanu — Vispārējai tiesai ir visaptveroši jāveic pilnīga pārbaude par to, vai ir izpildīti EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi.

8. Šajā ziņā ņemot vērā konkurences tiesību normu attiecīgo pārkāpumu būtību, kā arī par tiem piemērojamo sankciju būtību un bardzības pakāpi, atbildībai par šo pārkāpumu izdarīšanu ir personīgs raksturs.

EKL 81. panta 1. punktā minētie nolīgumi un saskaņotas darbības obligāti izriet no tādu vairāku uzņēmumu savstarpējas sadarbības, kuri visi ir pārkāpuma līdzdalībnieki, bet kuru līdzdarbība var notikt dažādās formās atkarībā no attiecīgā tirgus īpatnībām un konkrēta uzņēmuma stāvokļa attiecīgajā tirgū, istenojamiem mērķiem un izvēlētā vai paredzētā istenošanas veida.

Tiesas šaubām ir jābūt vērstām par labu uzņēmumam, kas ir lēmuma, ar kuru konstatēts pārkāpums, adresāts, atbilstoši nevainīguma prezumpcijas principam, kas kā vispārējais Savienības tiesību princips ir piemērojams arī procedūrās par uzņēmumiem piemērojamo konkurences tiesību normu pārkāpumiem, kuru

Tomēr konkrēta uzņēmuma atbildību par visu pārkāpumu kopumā, tostarp par darbībām, kuras gan faktiski veikuši citi uzņēmumi, bet kurām ir tie paši pret konkurenci vērstie mērķi vai ietekme, nevar izslēgt tāpēc vien, ka katrs uzņēmums citādā veidā iesaistās pārkāpuma izdarīšanā.

Turklāt EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu var izraisīt ne tikai atsevišķa darbība, bet arī darbību virkne vai arī turpināta rīcība. Šo interpretāciju nevar apstrīdēt tādēļ, ka viens vai vairāki šādas darbību virknes vai turpinātas rīcības elementi paši par sevi un katrs atsevišķi arī var būt minētās tiesību normas pārkāpums. Ja dažādas darbības ietilpst “kopējā plānā” to identiskā mērķa dēļ, kas ir vērstas uz konkurences kopējā tirgū izkropļošanu, Komisijai ir tiesības noteikt atbildību par šīm darbībām atkarībā no dalības attiecīgajā pārkāpumā kopumā, pat tad, ja ir pierādīts, ka attiecīgais uzņēmums ir tieši piedalījies tikai vienā vai vairākos pārkāpumu veidojošajos pamatelementos. Tāpat fakts vien, ka uzņēmums nav veicis uzņēmējdarbību attiecīgajā nozarē, obligāti nenozīmē, ka šo uzņēmumu nevar atzīt par atbildīgu par vienoto pārkāpumu kopumā.

Lai pierādītu uzņēmuma dalību šādā vienotā nolīgumā, Komisijai ir jāpierāda, ka minētais uzņēmums ar savu paša rīcību ir vēlējis dot ieguldījumu kopējiem mērķiem, kas bija visiem dalībniekiem, un ka tas zināja par citu uzņēmumu iecerētajām vai veiktajām materiālajām darbībām, īstenojot šos pašus mērķus, vai ka

tas varēja tos saprātīgi paredzēt un ka bija gatavs uzņemties par to risku.

Tādējādi šādu uzņēmumu var saukt pie atbildības par visu aizliegto vienošanos tikai tad, ja, pirmkārt, tas zināja vai tam noteikti bija jāzina, ka kolūzija, kuras dalībnieks tas bija, sevišķi vairāku gadu gaitā piedaloties regulāri organizētās sanāksmēs, bija daļa no kopējiem pasākumiem, kas paredzēti, lai deformētu parastos konkurences spēles noteikumus, un, otrkārt, šie pasākumi ietvēra visus aizliegto vienošanos veidojošos elementus. Nepietiek tikai ar to vien, ka nolīguma, kurā uzņēmums ir piedalījies, mērķis sakrīt ar globālas aizliegtās vienošanās mērķi, lai sauktu uzņēmumu pie atbildības par to, ka tas ir bijis visas aizliegtās vienošanās dalībnieks. Tikai gadījumā, ja šis uzņēmums zināja vai tam vajadzēja zināt, ka, esot aizliegtās vienošanās dalībniekam, tas iesaistās globālā aizliegtās vienošanās īstenošanā, tā dalību attiecīgajā nolīgumā varētu uzskatīt par pievienošanos globālajai aizliegtajai vienošanās.

Šajā ziņā fakts vien, ka uzņēmumam bija zināmi pret konkurenci vērstie mērķi attiecībā uz konkrētās nozares produktiem un ka tas tiem sekoja, neļauj secināt, ka tam bija zināms par vienoto mērķi, kuru centās panākt ar vienoto aizliegto vienošanos visā šajā nozarē kopumā. Vienota

mērķa jēdzienu nevar noteikt ar vispārēju norādi uz konkurences izkropļošanu kādā noteiktā nozarē, jo konkurences ietekmēšana gan kā priekšmets, gan kā sekas ir nedalāms elements jebkādām darbībām, kas ietilpst EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas jomā. Šāda vienota mērķa jēdziena definīcija varētu liegt vienota un turpināta pārkāpuma jēdzienam tā nozīmi, ciktāl tā sekas būtu tādas, ka vairākas darbības, kas attiecas uz vienu ekonomikas nozari un ir aizliegtas ar EKL 81. panta 1. punktu, būtu sistemātiski jā kvalificē kā vienotu pārkāpumu veidojoši elementi.

(sal. ar 125.–128., 143., 144. un 149. punktu)

9. Tiesību akta rezolutīvā daļa nav nošķirama no tā pamatojuma un, ja tas ir vajadzīgs, tā ir jāinterpretē, ņemot vērā pamatojumu, kura dēļ tas ir ticis pieņemts.

(sal. ar 131. punktu)

10. Pārkāpuma ilgums turklāt ir apstākļis, kas ietilpst pārkāpuma jēdzienā atbilstoši EKL 81. panta 1. punktam un kas galvenokārt ir jāpierāda Komisijai. Tādu pierādījumu trūkuma gadījumā, kas tieši apstiprina pārkāpuma ilgumu, Komisija

pamatojas vismaz uz pierādījumiem, kas ir pietiekami saistīti laikā, lai varētu saprātīgi pieņemt, ka šis pārkāpums ir veikts nepārtraukti starp diviem precīzi noteiktiem datumiem.

Turklāt fakts, ka aizliegtā vienošanās pati par sevi tika pārtraukta, neļauj izslēgt, ka viens vai vairāki tā dalībnieki bija pārtraukuši savu dalību konkrētā laikposmā.

Ja laikposms, kas atdala divus prettiesiskas rīcības izpausmes posmus, ir atbilstošs kritērijs, lai pierādītu pārkāpuma turpināto raksturu, atliek vien secināt, ka jautājums par to, vai minētais laikposms ir vai nav pietiekami ilgs, lai veidotu pārtraukumu pārkāpumā, nevar tikt izskatīts abstrakti. Tieši pretēji, tas ir jāizvērtē saistībā ar attiecīgās aizliegtās vienošanās darbības veidu, tostarp attiecīgā gadījumā ņemot vērā specifisko veidu, kā attiecīgais uzņēmums piedalījies šajā aizliegtajā vienošanās.

(sal. ar 155., 156. un 159. punktu)

11. Saistībā ar naudas soda apmēra noteikšanu par konkurences tiesību normu pārkāpumiem saskaņā ar Pamatnostādņiem sodanaudas noteikšanai, piemērojot

Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK liguma 65. panta 5. punktu, ir jānošķir pārkāpuma smaguma novērtējums, kas ir nepieciešams, lai noteiktu naudas soda sākumsummu, no novērtējuma par to, kāds ir katra no pārkāpumā iesaistīto uzņēmumu dalības smagums — jautājums, kurš ir jāizvērtē saistībā ar iespējamu atbildību mīkstināšanai vai pastiprinošu apstākļu piemērošanu.

Iepriekš minēto Pamatnostādņu 2. un 3. punktā ir paredzēts pielāgot naudas soda pamatsummu atkarībā no noteiktiem atbildību mīkstināšanai vai pastiprinošiem apstākļiem, kuri tiek noteikti katram attiecīgajam uzņēmumam atsevišķi. It īpaši Pamatnostādņu 3. punktā ar virsrakstu "Atbildību mīkstināšanai apstākļi" ir noteikti apstākļi, kuriem pastāvēt var tikt samazināta naudas soda pamatsumma, neizsmeļošs saraksts. Tajā ir minēta uzņēmumu pasīva līdzdarbošanās pārkāpumā, nolīgumu nepiemērošana, pārkāpumu pārtraukšana, tiklīdz Komisija pirmo reizi iejaucas, pamatotas šaubas no uzņēmuma puses attiecībā uz to, vai rīcība patiešām ir pārkāpums, pārkāpumi, kas veikti nolaidības dēļ, kā arī uzņēmuma efektīva līdzdalība procedūrā ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas.

Turpretī, saistībā ar naudas soda sākumsummas noteikšanu Komisijai nav pienākuma novērtēt atsevišķa uzņēmuma rīcības sekas. Attiecībā uz sekām, kuras jāņem vērā, lai noteiktu vispārējo naudas soda līmeni, vērā ņemamas ir nevis sekas, kas radušās no faktiskās rīcības, ko izdarījis uzņēmums, bet gan sekas, kas radušās visa pārkāpuma kopumā dēļ, kurā uzņēmums piedalījies.

Ja vien uzņēmums nav atbildīgs par aizliegtu vienošanos kopumā, bet to var vainot tikai vienā aizliegtās vienošanās daļā, šis fakts ir jāņem vērā, nosakot naudas soda sākumsummu. Tādā gadījumā šis konkurences tiesību normu pārkāpums katrā ziņā bija mazāk smags nekā tas, kurā tiek vainoti pārkāpēji, kas piedalījās visās aizliegtās vienošanās daļās un kas vairāk veicināja šīs aizliegtās vienošanās efektivitāti un smagumu nekā pārkāpuma izdarītājs, kas bija iesaistīts tikai vienā šīs pašas aizliegtās vienošanās daļā. Savukārt uzņēmumam nekad nevar uzlikt naudas sodu, kura apmērs ir aprēķināts atkarībā no dalības kolūzijā, par kuru tas nav saukts pie atbildības.

(sal. ar 183.–185. un 197.–200. punktu)

12. Saistībā ar naudas soda apmēra noteikšanu par konkurences tiesību normu pārkāpumiem no Pamatnostādnēm sodanaudas noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK liguma 65. panta 5. punktu, izriet, ka horizontālās aizliegtās vienošanās par cenām vai tirgu sadali var kvalificēt kā sevišķi smagus pārkāpumus jau to rakstura dēļ vien, nepastāvot nepieciešamībai, lai Komisija pierādītu pārkāpuma konkrēto ietekmi uz tirgu. Par šādām aizliegtajām vienošanās tām piemītošā rakstura dēļ vien pienākas visbargākais naudas sods. To iespējamā konkrētā ietekme uz tirgu, un it īpaši jautājums, kādā mērā konkurences ierobežojums ir izraisījis lielāku tirgus cenu nekā tā, kas būtu pastāvējusi aizliegtās vienošanās neesamības gadījumā, nosakot naudas sodu līmeni, nav noteicošs kritērijs.

(sal. ar 189. punktu)

13. Pasīva līdzdarbošanās pārkāpuma īstenošanā nozīmē, ka attiecīgais uzņēmums "neizceļas", t.i., tas aktīvi nepiedalās viena vai vairāku pret konkurenci vērstu nolīgumu izstrādāšanā. To apstākļu vidū, kas var liecināt par uzņēmuma pasīvo līdzdarbošanos aizliegtās vienošanās ietvaros, var ņemt vērā tā dalības sanāksmēs

gadījuma raksturu, salīdzinot ar parastajiem vienošanās dalībniekiem, kā arī tā novēloto ienākšanu tirgū, kas ir pārkāpuma priekšmets, neatkarīgi no uzņēmuma līdzdalības ilguma tajā, vai arī pastāvot tiešiem apgalvojumiem šajā sakarā, kurus ir pauduši pārējo uzņēmumu pārstāvji, kas piedalījās pārkāpuma izdarīšanā.

(sal. ar 224. punktu)

14. Lai piemērotu atbildību mikstinošu apstākli saistībā ar pārkāpumu izraisīto nolīgumu vai prakses nepiemērošanu, kas noteikts Pamatnostādņu sodanaudas noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu, un EOTK liguma 65. panta 5. punkta 3. punkta otrajā ievilkumā, ir jāpārbauda, vai ar attiecīgā uzņēmuma norādītajiem apstākļiem var pierādīt, ka laikposmā, kurā prasītājs bija aizliegtas vienošanās dalībnieks, tas faktiski atturējās no tās piemērošanas, rīkojoties tirgū, ievērojot konkurenci, vai vismaz tas, ka tas skaidri un būtiski pārkāpa pienākumus, kas attiecās uz aizliegtas vienošanās īstenošanu, tādā mērā, ka tika traucēta tās darbība.

(sal. ar 231. punktu)